

راهنمای والدین در مشکلات یادگیری

(چگونه به فرزندان کمک کنید)

تألیف

پیتر وینستون

ترجمه

احمد رضا بیات

حبیب امانی

محبوبه بیات

کتاب آرجمند

پتر وستوود

راهنمای والدین در مشکلات یادگیری
(چگونه به فرزندان کمک کنید)

ترجمه: احمد رضا بیات، حبیب امانی،
محبوبه بیات.

فروست: ۷۵۵

ناشر: انتشارات کتاب ارجمند

صفحه‌آرا: آیدا روستا

طراح جلد: احسان ارجمند

چاپ: سامان، صفافی، روشنگر

چاپ اول، فروردین ۱۳۹۲، ۱۱۰۰ نسخه

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۲۰۰-۲۳۰-۳

www.arjmandpub.com

این اثر، مشمول قانون حمایت از مؤلفان و
مصنفان و هنرمندان مصوب ۱۳۴۸ است، هر
کس تمام یا قسمتی از این اثر را بدون اجازه
مؤلف، ناشر، نشر یا پخش یا عرضه کند مورد
پیگرد قانونی قرار خواهد گرفت.

سرشناسه: وستوود پتر اس، ۱۹۳۶ - م.

Westwood, Peter S

عنوان و نام‌پدیدآور: راهنمای والدین در
مشکلات یادگیری: چگونه به فرزندان کمک
کنید / تألیف پتر وستوود؛ مترجم: احمد رضا
بیات، حبیب امانی، محبوبه بیات.

مشخصات نشر: تهران، کتاب ارجمند، ۱۳۹۱

مشخصات ظاهری: ۱۶۸ ص. رقمی

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۲۰۰-۲۳۰-۳

وضعیت فهرست‌نویسی: فیا

یادداشت: عنوان اصلی: A parent's guide to
learning difficulties: how to help
your child, 2008.

موضوع: کودکان ناتوان در یادگیری - آموزش -
دستنامه‌ها، آموزختن - اختلالات - دستنامه‌ها،
آموزش و پرورش - مشارکت والدین -
دستنامه‌ها

شناخته افزوده: بیات، احمد رضا، ۱۳۵۳ -
مترجم: امانی، حبیب، ۱۳۵۹ - مترجم: بیات،
محبوبه، ۱۳۵۸ - مترجم:

رده‌بندی کنگره: LC۴۷۰/۵۰۲

رده‌بندی دیویی: ۳۷۱/۹۰۷۳

شماره کتابشناسی ملی: ۲۹۹۲۳۴۸

مرکز پخش: انتشارات ارجمند

- دفتر مرکزی: تهران بلوار کشاورز، بین خ کارگر و ۱۶ آذر، پلاک ۲۹۲، تلفن ۸۸۹۷۷۰۰۳
- شعبه اصفهان: خیابان چهارباغ بالا، پاساژ هزارجریب، تلفن ۶۲۸۱۵۷۴-۳۱۱
- شعبه مشهد: ابتدای احمدآباد، پاساژ امیر، انتشارات مجد دانش، تلفن ۸۴۴۱۰۱۶-۵۱۱
- شعبه بابل: خ گنج افروز، پاساژ گنج افروز، تلفن ۲۲۲۷۷۶۴-۱۱۱
- شعبه رشت: خ نامجو، روبروی ورزشگاه عضدی، تلفن ۳۲۳۲۸۷۶-۱۳۱
- شعبه ساری: بیمارستان امام، روبروی ریاست تلفن ۹۱۱۸۰۲۰۹۰

بها: ۶۰۰۰ تومان

فهرست مطالب

مقدمه

پیشگفتار مؤلف

آزمون

فصل ۱ ۱۳

اعتراف ۱۳

دوره ابتدایی من ۱۳

تغییر سرنوشت من ۱۵

لطفاً برچسب نزنید ۱۷

فصل ۲ ۱۹

علل خارجی (محیطی) مرتبط با مشکل یادگیری ۱۹

برنامه درسی مدرسه ۲۰

برنامه درسی مدرسه به عنوان منبع مشکل یادگیری ۲۱

روش تدریس به عنوان منبع مشکل ۲۳

فصل ۳ ۳۲

علل مرتبط با کودک ۳۲

نگرش منفی یا حالات عاطفی دردناک ۳۲

غیبت مکرر از مدرسه ۳۴

رویکرد ناکارآمد کودک نسبت به یادگیری ۳۴

ناتوانی ویژه یادگیری ۳۵

اختلال نقص توجه (بیش فعالی) ۳۹

فصل ۴ ۴۱

ناتوانی (معلولیت) ذهنی و اوتیسم ۴۳

انتخاب مدرسه - معضلی برای والدین ۴۴

کودکان مبتلا به ناتوانی ذهنی ۴۶

کودکان مبتلا به اوتیسم ۵۲

فصل ۵ ۵۸

آسیب بینایی، آسیب شنوایی، ناتوانی جسمی ۵۸

کودکان آسیب دیده بینایی ۵۸

۶۲		کودکان آسیب دیده شنوایی
۶۸		کودکان مبتلا به ناتوانی‌های جسمی
۶۹		حیطه‌های مشکل
۷۱		حیطه‌های درگیر
۷۱		حیطه‌های درگیر
۷۳		نکات کلیدی برای والدین
۷۴		مصلح ۶
۷۴		اصول کلی آموزش مؤثر
۷۵		از ارائه شفاف اطمینان حاصل نمایید
۷۷		درک و فهم کودک را بررسی کنید
۷۷		تمرین هدایت شده
۷۸		بازخورد و تصحیح خطا
۷۸		حذف تدریجی حمایت
۷۹		کاربرد و تمرین مستقل
۷۹		تجدیدنظر
۸۰		نقش اساسی تمرین - تسلط، ابقا و خودکاری
۸۱		پرسیدن
۸۲		تقویت
۸۳		بازآموزی اسنادها یا علل مرتبط با مشکل
۸۵		آموزش راهبرد
۸۶		تدریس خصوصی در محیط منزل
۸۹		مصلح ۷
۸۹		یادگیری خواندن:
۸۹		مراحل اولیه
۸۹		اهمیت خواندن
۸۹		تفاوت خواننده‌های خوب و خواننده‌های ضعیف
۹۰		چه دانشی برای یادگیری خواندن ضروری است؟
۹۲		تشخیص کلمه
۹۳		رشد واژگان دیداری
۹۶		آموزش مهارت‌های آوایی
۱۰۲		مصلح ۸
۱۰۲		پیشرفت در خواندن
۱۰۲		انتخاب مواد (متون) خواندنی مناسب

۱۰۳	 گوش دادن به نحوه خواندن کودکان
۱۰۴	 توسعه مهارت روان خوانی
۱۰۵	 درک مطلب
۱۰۶	 مشکلات مرتبط با درک مطلب
۱۰۶	 بهبود درک مطلب
۱۰۹	 روش های خالی
۱۱۰	 اصلاح خواندن در کودکان دارای مشکلات یادگیری
۱۱۲	 نکات کلیدی برای والدین
۱۱۳	 فصل ۹
۱۱۳	 مشکلات در نوشتن و املا
۱۱۳	 نوشتن
۱۲۰	 املا
۱۲۲	 فصل ۱۰
۱۲۲	 مشکلات در ریاضیات پایه
۱۲۵	 حیطه های مشکل
۱۲۷	 رویکردهای تدریس
۱۴۱	 توسعه راهکارهای حل مسأله
۱۴۶	 پیوست ها
۱۴۶	 پیوست الف
۱۴۸	 پیوست ب
۱۵۰	 پیوست ج
۱۵۲	 جواب آزمون
۱۵۹	 واژه نامه
۱۶۴	 منابع

مجموعه حاضر کتابی است جامع که با هدف ارائه اطلاعات و راهکارهای مناسب برای بهبود وضعیت کودکان مبتلا به اختلالات یادگیری و کمک به افزایش آگاهی والدین و آموزگاران عزیز ترجمه شده است. این کتاب دارای محتوایی ارزنده بر طبق آخرین یافته‌های علمی و تجربی در رابطه با نحوه برخورد با مشکلات یادگیری کودکان است که به شیوه‌ای بسیار ساده نگارش یافته، و می‌تواند راهنمایی مفید برای والدین و معلمان عزیزی باشد که تمایل دارند اطلاعاتی در مورد علل ایجاد این مشکلات در کودکان و چگونگی بهبود وضعیت تحصیلی آنان کسب نمایند.

با اینکه مخاطبان اصلی این کتاب والدین هستند، بدون تردید مطالب آن می‌تواند برای همه دست‌اندرکاران تعلیم و تربیت کودک، معلمان، مربیان و دانشجویان رشته‌های روان‌شناسی و علوم تربیتی مفید واقع گردد. بدیهی است نقطه نظرات و پیشنهادات اساتید، همکاران و دانشجویان عزیز راهنمایی ارزنده برای ارائه تحفه‌ای بهتر در آینده خواهد بود.

احمد رضا بیات، حبیب امانی، محبوبه بیات

زمستان ۱۳۹۱

پیشگفتار مؤلف

این کتاب برای والدینی نوشته شده است که می خواهند درباره مشکلات یادگیری که برخی از کودکان آن را تجربه می کنند، بیشتر بدانند. اغلب والدین می خواهند بدانند که چرا کودک آنها مشکلات یادگیری دارد و چگونه می توانند به بهبود این وضعیت کمک کنند. توصیه ای که من اینجا می کنم نه فقط بر اساس تجارب عملی است که سال ها به عنوان یک معلم کسب کرده ام، بلکه بر اساس دانسته هایم از تحقیقات اخیر در ارتباط با آموزش و یادگیری اثر بخش است.

اصطلاح «مشکل در یادگیری» که در این کتاب استفاده می شود به طور کلی به تمام مشکلات پایداری اشاره می کند که ممکن است یک کودک، نوجوان یا بزرگسال با هر سطح از توانایی در هنگام فراگیری یک مطلب یا مهارت داشته باشد. برای مثال، یک کودک کم سال ممکن است در یادگیری خواندن مشکل داشته باشد، یا یک کودک بزرگ تر ممکن است در یادگیری عملای دقیق یا در انجام محاسبات خاص در ریاضیات مشکل داشته باشد. به طور کلی هر کودک می تواند یک مشکل یادگیری را در برخی مواقع تجربه کند.

با اینکه اینجا توجه عمده بر روی کودکان معمولی در مدارس عادی است ولی اطلاعات مقدماتی در رابطه با کودکان دارای ناتوانی های مختلف را نیز شامل می شود. بسیاری از این کودکان در حال حاضر در مدارس عادی حضور دارند و بنابراین به یک آموزش اثربخش در زبان، خواندن و نوشتن و ریاضیات نیاز دارند که مشابه نیاز آموزشی سایر کودکان است. بحث من در اینجا این است که شیوه های آموزشی مورد نیاز برای کودکان دارای ناتوانی با شیوه های اثربخشی که باید در همه جا برای تمام کودکان استفاده گردد، تفاوت خیلی محسوسی ندارد. ویژگی های آموزش مؤثر به طور کامل در فصل ۶ توضیح داده خواهد شد. از آنجا که اصلاح روش ها در برخی دانش آموزان خاص مورد نیاز است من آن تغییرات را نیز توضیح داده ام. امیدوارم مطالبی که فراهم نموده ام ارزش کاربردی برای تمام والدین داشته باشد.

از خانم کارولین گلاسکودین به سبب کار فوق العاده ایشان در ویرایش این کتاب صمیمانه تشکر می کنم. همواره از کارکنان صمیمی، مفید و با کفایت نشر ACER سپاس فراوان دارم.

آزمون

قبل از اینکه شروع به خواندن کتاب کنید، سعی کنید به سؤالات این آزمون پاسخ دهید:

۱. مشکلات یادگیری در کودکان همواره به علت یک ناتوانی در یادگیری است.

صحیح/غلط

۲. کودکان به طور طبیعی در خواندن کتاب‌های درسی مدرسه تنبل هستند.

صحیح/غلط

۳. تمام کودکان دارای مشکلات یادگیری باید به عنوان افراد دارای اختلال در خواندن محسوب شوند.

صحیح/غلط

۴. کدام یک از گزینه‌های زیر صحیح است؟

برای کمک به کودک جهت غلبه بر مشکلات یادگیری در زمینه خواندن، املا یا ریاضیات باید:

- او را در خانه تشویق و حمایت کنم ☐
- به کودک فشار بیاورم تا سخت‌تر تلاش کند ☐
- هر روز عصر زمان انجام تکلیف را بیشتر کنم تا وقتی که پیشرفت حاصل شود ☐
- برای به چالش کشیدن کودکم، برایش کتاب‌ها یا سؤال‌های ریاضی سخت‌تری تهیه کنم ☐
- به کودک نشان دهید که تا چه اندازه از مشکلات او ناراضح هستید ☐
- به تکالیف مدرسه او علاقه نشان دهید ☐
- یک معلم خصوصی برای آموزش بعد از مدرسه استخدام کنید ☐
- از مدرسه بخواهید که کودک‌تان را توسط یک روانشناس ارزیابی کند ☐
- خودتان کودک را نزد روانشناس ببرید ☐
- کودک‌تان را نزد پزشک خانوادگی‌تان ببرید ☐
- امتیازاتی مانند تماشای تلویزیون و بازی‌های رایانه‌ای را تا هنگامی که

پیشرفت تحصیلی ایجاد نشود، حذف کنید □

- در مواقعی که گزارش‌های مدرسه بهتر می‌شوند، جوایزی را برای کودک در نظر بگیرید □

- تمام نکات بالا صحیح است □

۵. «خودکاری» یک مفهوم مهم در روانشناسی یادگیری است. معنی این اصطلاح چیست؟

۶. «انگیزش» یک مفهوم مهم دیگر است. معنی این اصطلاح چیست؟ چگونه انگیزش بر یادگیری تأثیر می‌گذارد؟

۷. ضرورت ندارد که کودکان جدول ضرب و سایر عمل‌های اصلی را به‌خاطر بسپارند چون می‌توانند از ماشین حساب جیبی استفاده کنند.

صحیح/غلط

۸. یادگیری ارتباط میان حروف و صداها نشان‌دهنده یک گام مهم در یادگیری خواندن و نوشتن است.

صحیح/غلط

۹. آیا تاکنون در یادگیری مطالب جدید دچار زحمت شده‌اید؟ اگر چنین است با این مشکل چگونه برخورد کرده‌اید؟

۱۰. برنامه‌های رایانه‌ای می‌توانند در بهبود مهارت‌های اولیه خواندن، نوشتن و اعداد در کودکان مفید باشند. آیا موافق هستید؟ چرا؟

پاسخ‌های‌تان را در صفحه ۱۵۲ مقایسه کنید